

ZARZĄDZENIE NR 21/2025

REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W BIAŁYMSTOKU

z dnia 13 czerwca 2025 r.

w sprawie zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Góra Uszeście”

Na podstawie art. 22 ust. 1, ust. 2 pkt 2, ust. 3 i 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 i 1940) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się na okres pięciu lat zadania ochronne dla rezerwatu przyrody „Góra Uszeście”.

§ 2. Zadania ochronne, o których mowa w § 1, uwzględniają:

- 1) identyfikację i ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków, określone w załączniku nr 1 do zarządzenia;
- 2) opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów, gatunków roślin, zwierząt i grzybów z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań, określony w załączniku nr 2 do zarządzenia;
- 3) wskazanie obszarów objętych ochroną ścisłą, czynną oraz krajobrazową.

§ 3. Obszar rezerwatu objęty jest w całości ochroną czynną. Nie wyznacza się obszarów objętych ochroną ścisłą i krajobrazową.

§ 4. Traci moc Zarządzenie Nr 37/2020 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 2 października 2020 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Góra Uszeście”.

§ 5. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Regionalny Dyrektor

Ochrony Środowiska w Białymstoku

Adam Juchnik

/podpisano elektronicznie/

Załącznik nr 1 do zarządzenia Nr 21/2025
Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Białymstoku
z dnia 13 czerwca 2025 r.

**IDENTYFIKACJA I OCENA ISTNIEJĄCYCH I POTENCJALNYCH ZAGROŻEŃ
WEWNĘTRZNYCH I ZEWNĘTRZNYCH ORAZ SPOSOBY ELIMINACJI
LUB OGRANICZANIA TYCH ZAGROŻEŃ I ICH SKUTKÓW**

L.p.	Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych.	Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń ich skutków.
Zagrożenia istniejące wewnętrzne		
1	Rozwój odrostów gatunków liściastych krzewów i drzew oraz ekspansywnych bylin, zagrażających procesowi odtwarzania się roślinności kserotermicznej.	Usuwanie poprzez koszenie (lub wypas) roślinności zielnej i odrostów drzew i krzewów (głównie derenia, ligustru, tarniny, osiki, lipy), ograniczających rozwój roślinności ciepłolubnej. W przypadku wykaszania obowiązkowe usunięcie pozyskanej biomasy poza teren rezerwatu.
2	Zanikanie roślinności kserotermicznej na skutek nadmiernego zacienienia przez drzewostan i wiatrolomy.	Selektywne usunięcie sosen i ekspansywnych gatunków drzew liściastych; usunięcie wiatrolomów . Usunięcie pozyskanej biomasy poza teren rezerwatu (w uzasadnionych przypadkach dopuszcza się pozostawienie biomasy na terenie rezerwatu, jednak obowiązkowo poza obszarem występowania roślinności kserotermicznej).
Zagrożenia istniejące zewnętrzne		
3	Zaśmiecanie terenu.	Zbieranie śmieci, edukacja społeczeństwa. Wzmoczone patrolowanie obszaru rezerwatu przez służby leśne w okresie letnim.
Zagrożenia potencjalne wewnętrzne		
4	Pogorszenie warunków siedliskowych umożliwiających proces odtwarzania się roślinności kserotermicznej w miejscach składowania ściętych drzew zagrażających bezpieczeństwu powszechnemu (przy udostępnionym pieszym szlaku biegnącym przez rezerwat).	Usunięcie pozyskanej biomasy poza teren rezerwatu (w uzasadnionych przypadkach dopuszcza się pozostawienie biomasy na terenie rezerwatu, jednak obowiązkowo poza obszarem występowania roślinności kserotermicznej).
Zagrożenia potencjalne zewnętrzne		
5	Niszczenie oznakowań i infrastruktury rezerwatu.	Bieżące naprawy i uzupełnianie infrastruktury i oznakowań.
6	Niekontrolowany ruch turystyczny.	Utrzymanie w dobrym stanie szlaku pieszego biegnącego przez rezerwat.

Załącznik nr 2 do zarządzenia Nr 21/2025
Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Białymstoku
z dnia 13 czerwca 2025 r.

**OPIS SPOSOBÓW OCHRONY CZYNNEJ EKOSYSTEMÓW, GATUNKÓW
ROŚLIN, ZWIERZĄT I GRZYBÓW Z PODANIEM RODZAJU, ROZMIARU
I LOKALIZACJI ZADAŃ OCHRONNYCH**

L.p.	Rodzaj i rozmiar poszczególnych zadań ochronnych.	Lokalizacja poszczególnych zadań ochronnych.
1.	Usunięcie pojedynczych sosen o pierśnicy do 30 cm z wyjątkiem tych o pokroju charakterystycznym dla otwartych siedlisk kserotermicznych. Wywóz pozyskanej biomasy poza teren rezerwatu (w uzasadnionych przypadkach dopuszcza się pozostawienie biomasy na terenie rezerwatu, jednak obowiązkowo poza obszarem występowania roślinności kserotermicznej). Prace należy wykonywać w sposób najmniej ingerujący w struktury roślinności kserotermicznej. Zabieg do wykonania w miarę potrzeb, dopuszcza się ewentualne użycie sprzętu mechanicznego. <u>Termin wykonania zabiegu (poza okresem lęgowym ptaków, tj. od 16 października do końca lutego).</u>	Cały obszar rezerwatu
2.	Usunięcie pojedynczych drzew liściastych w miejscach występowania roślinności kserotermicznej z wyjątkiem drzew owocowych oraz dębów o pierśnicy >20 cm. Wywóz pozyskanej biomasy poza teren rezerwatu (w uzasadnionych przypadkach dopuszcza się pozostawienie biomasy na terenie rezerwatu, jednak obowiązkowo poza obszarem występowania roślinności kserotermicznej). Prace należy wykonywać w sposób najmniej ingerujący w struktury roślinności kserotermicznej. Zabieg do wykonania w miarę potrzeb, dopuszcza się ewentualne użycie sprzętu mechanicznego. <u>Termin wykonania zabiegu (poza okresem lęgowym ptaków, tj. od 16 października do końca lutego).</u>	Cały obszar rezerwatu
3.	Coroczne (w latach 2025-2028) wykaszanie (od sierpnia do listopada) roślinności zielnej, odrostów drzew i krzewów w miejscach występowania roślinności kserotermicznej na powierzchni 2,40 ha (z pozostawieniem 10% nieskoszonych powierzchni w ciągu roku, przy czym będzie to inny fragment każdego roku - faktyczna powierzchnia prac w danym roku – 2,16 ha), wygrabienie i wywiezienie biomasy poza rezerwat. Dopuszcza się wypas (jednorazowo przez 30 dni w terminie od 1 maja do 30 września, obsada zwierząt do 0,5DJP) na terenie miejsc występowania roślinności kserotermicznej. <u>Termin wykonania zabiegu (od 1 sierpnia do 30 listopada w latach 2025-2028).</u>	Oddz. 419a, 419c, 419k, 419l, 419m, 419o

4.	Usuwanie złomów i wywrotów oraz posuszu w miejscach występowania roślinności kserotermicznej. Prace należy wykonywać w sposób najmniej ingerujący w struktury roślinności kserotermicznej. Część grubizny należy złożyć w dwóch stosach (o wymiarach: wysokość 0,5 m; szerokość: 1 m; długość: 3m) przy południowo-wschodniej granicy rezerwatu w oddz. 419o lub 419m, jako potencjalnie schronienie dla występujących w rezerwacie gatunków chronionej herpetofauny. Złożone stosy przykryć gałęziami. Wywóz pozostałej części pozyskanej biomasy poza teren rezerwatu. (w uzasadnionych przypadkach dopuszcza się pozostawienie na terenie rezerwatu, jednak obowiązkowo poza obszarem występowania roślinności kserotermicznej). Dopuszcza się ewentualne użycie sprzętu mechanicznego. <u>Termin wykonania zabiegu (w razie potrzeby, jednak preferowany termin - poza okresem lęgowym ptaków, tj. od 16 października do końca lutego).</u>	Cały obszar rezerwatu
5.	Wywóz ściętych drzew zagrażających bezpieczeństwu powszechnemu (ściętych wzdłuż granic rezerwatu i udostępnionego pieszego szlaku biegnącego przez rezerwat) poza teren rezerwatu (w razie potrzeby możliwe wykorzystanie drewna do wykonania schronień dla gatunków chronionej herpetofauny, o których mowa w pkt. 4; w uzasadnionych przypadkach dopuszcza się także pozostawienie biomasy na terenie rezerwatu, jednak obowiązkowo poza obszarem występowania roślinności kserotermicznej). Dopuszcza się ewentualne użycie sprzętu mechanicznego. <u>Termin wykonania zabiegu (poza okresem lęgowym ptaków , tj. od 16 października do końca lutego).</u>	Cały obszar rezerwatu
6.	Bieżące naprawy i uzupełnianie infrastruktury i oznakowań. <u>Termin wykonania zabiegu (wg potrzeb)</u>	Cały obszar rezerwatu
7.	Wykaszenie roślinności zielnej oraz zakrzaczeń odrastających na udostępnionym pieszym szlaku (łąčna szerokość wykaszania nie większa niż 2 m). <u>Termin wykonania zabiegu (wg potrzeb, jednak nie częściej niż dwa razy do roku).</u>	Na szerokości 1 m od udostępnionego pieszego szlaku biegnącego przez rezerwat po jego prawej i lewej stronie
8.	Edukacja w zakresie ochrony lokalnej przyrody skierowana głównie do dzieci i młodzieży, a także do wybranych grup społeczności dorosłych. <u>Termin wykonania zabiegu (wg potrzeb)</u>	Cały obszar rezerwatu.
9.	Usuwanie śmieci. <u>Termin wykonania zabiegu (wg potrzeb)</u>	Cały obszar rezerwatu.
10.	Wzmoczone patrolowanie obszaru rezerwatu przez służby leśne, szczególnie w okresie letnim. <u>Termin wykonania zabiegu (wg potrzeb)</u>	Cały obszar rezerwatu.

UZASADNIENIE

Zadania ochronne dla rezerwatu przyrody „Góra Uszeście” zostały opracowane zgodnie z art. 22 ust. 1, ust. 2 pkt. 2, ust. 3, 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 i 1940).

Rezerwat przyrody „Góra Uszeście” funkcjonuje w oparciu o Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 23 lipca 2019 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Góra Uszeście" (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2019 r., poz. 3834). Obejmuje obszar gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa, będących w zarządzie Nadleśnictwa Nurzec, położony na terenie miasta Mielnik, w powiecie siemiatyckim, w województwie podlaskim. Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest zachowanie stanowisk wielu rzadkich gatunków roślin kserotermicznych.

Identyfikując istniejące i potencjalne zagrożenia, sposoby ich eliminacji lub ograniczenia oraz określając działania ochronne w rezerwacie uwzględniono jego cel ochrony oraz sytuację w nim panującą. Trwającym stale zagrożeniem dla celu ochrony rezerwatu przyrody jest zanikanie roślinności kserotermicznej wskutek procesu zarastania miejsc jej występowania. Zaproponowane działania ochronne mają na celu wyeliminowanie niekorzystnych zjawisk głównie poprzez usuwanie drzew i zarośli.

Traci moc Zarządzenie Nr 37/2020 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 2 października 2020 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Góra Uszeście”.

Przedmiotowe zarządzenie zostało uzgodnione z Nadleśnictwem Nurzec.